

JAK NA REFLEXI PO FILMOVÉ PROJEKCI PŘI DISTANČNÍ VÝUCE

Tento materiál shrnuje základní metody reflexe emocí **po zhlédnutí filmu**. Je určen zejména vyučujícím, kteří chtějí naplno využít potenciál audiovizuálních lekcí a nechat žáky po projekci přirozeně vyjádřit dojmy, emoce a uvolnit napětí.

Reflexe má **zásadní význam při práci s audiovizuálními materiály** a měla by tak po projekci filmu vždy proběhnout – a to i v případě, že bezprostředně nemůžeme s žáky sdílet emoce po společném sledování filmu. Dokumenty a spoty totiž zachycují nová fakta, silné emoce a často ukazují divákům syrovou realitu. Žáci všechny tyto skutečnosti citlivě vnímají a silně prožívají. Zároveň je dobré mít na paměti, že reflexe je dobrovolná a doporučujeme respektovat, pokud pokud žák z jakéhokoli důvodu nechce své emoce sdílet.

Existuje mnoho technik, kterými je možné reflexi provádět. Níže uvádíme některé, které se dají využít i při **distanční výuce**. Ukazuje se, že žáci při psaném vyjádření pocitů bývají často sdílnější a více se otevřou.

TIP: U každé audiovizuální lekce z portálu JSNS.CZ najdete informační materiál ve formě Otázek a odpovědí, který popisuje kontext dané problematiky. Doporučujeme dát, zejména starším žákům, prostor i pro jejich analýzu například metodou I.N.S.E.R.T.

JEDNO SLOVO

Metoda „jednoho slova“ je **dobry start pro následné prohloubení sdílení pocitů**. Zcela nezastupitelná je tato metoda v případě, že je film velmi emotivní a žáci bojují s dojetím nebo nejsou schopni cokoli říct.

Pojmenovat jedním slovem svůj pocit nebo to, co nám po zhlédnutí filmu zůstalo v hlavě, většinou dokážou všichni. Výjimečně se stává, že žák jen zavrtí hlavou nebo řekne, že vůbec neví.

Metodu je vhodné využít právě při **výuce na dálku**. Každý žák má čas si doma jedno slovo v klidu rozmyslet a nemusí se ostýchat před spolužáky.

POSTUP:

1. Vybidněte žáky, aby napsali slovo, které nejlépe ilustruje jejich pocit, dojem nebo náladu z filmu.
2. Poté mohou doplnit komentáře, jímž své jedno slovo vysvětlí.
3. Slova, která Vám žáci zašlou, nijak nekomentujte; nic není špatně.

TIP: Vyzkoušejte webovou aplikaci [mentimeter](#). Zapojí žáky do výuky v reálném čase, oživí výuku a výrazně vám zjednoduší práci.

I.N.S.E.R.T.²

Na reflexi „jedním slovem“ lze navázat metodou I.N.S.E.R.T. Přestože se využívá především při práci s textem, dá se dobře využít i pro reflexi. Metoda pracuje se znaménky plus (+), minus (-), vykřičník (!), otazník (?).

POSTUP:

1. Po projekci filmu si žáci papír či dokument v počítači rozdělí na čtyři pole a do každého postupně napíší znaménka plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?); ke znaménkům pak přepíší své odpovědi na následující otázky:

plus (+): *Co na filmu vnímáš jako pozitivní, co se ti líbilo a s čím souhlasíš?*

minus (-): *Co naopak vnímáš jako negativní, co se ti nelíbilo a s čím nesouhlasíš?*

vykřičník (!): *Co bylo ve filmu nového, co jsi nevěděl nebo co považuješ za jeho nejsilnější část?*

otazník (?): *Vyvstaly ti po zhlédnutí filmu nějaké otázky? Jaké? Sepiš je a dohledej na ně odpověď využitím internetu.*

2. Žáci vám zašlou dokument či fotografii papíru se svými poznámkami. Platí, že jde o jejich vlastní myšlenky a pocity a žádná odpověď není chybná.

PĚTILÍSTEK

Metodu „pětílístek“ – psaní básničky v pěti řádcích – je možné použít kdykoli. Představuje vhodný způsob, jak přimět žáky napsat báseň volným veršem a zároveň tím vyjádřit emoce po filmu.

PŘÍKLAD:

	SVOBODA	
KŘEHKÁ		ŽIVOTODÁRNÁ
OSVOBOZUJE	DÁVÁ	ZAVAZUJE
JE	NUTNÉ	JI
	VOLNOST	BRÁNIT

POSTUP:

1. Zadání:

1. **řádek** – jedno podstatné jméno (slovo, které se vztahuje k filmu)
2. **řádek** – dvě přídavná jména, která rozvíjejí podstatné jméno z prvního řádku
3. **řádek** – tři slovesa, která rozvíjejí podstatné jméno z prvního řádku
4. **řádek** – věta o čtyřech slovech – myšlenka vztahující se k filmu
5. **řádek** – jedno podstatné jméno – jakási tečka za celou myšlenkou

2. Pokud s vámi žáci chtějí básničku sdílet, zašlou vám dokument anebo fotografii papíru.

R.A.F.T. – DOPIS

Metoda umožňuje žákům prostřednictvím **dopisu nebo jiného psaného textu** jedné z postav vyjádřit emoce po zhlédnutí filmu a sdílet své pocity. Aktivita podporuje rozvoj kritického myšlení a nabízí procvičení celé škály vztahů.

Žáci píšou o různých tématech, pro rozmanité adresáty, s rozličným záměrem a v různých formách. Aktivita je vhodná po projekci filmu a může také částečně sloužit jako reflexe.

POSTUP:

Žáci si sami zvolí následující detaily dopisu/psaní:

- a/ R. (Role)** – *Jakou roli budeš zastávat? Kdo přesně bude psát postavě z filmu (bude autorem sdělení?).* Může to být kdokoliv z filmu i mimo něj; je časté, že žák píše sám za sebe.
- b/ A. (Adresát)** – *Komu budeš psát, kdo bude adresátem či publikem? Koho chceš oslovit?* Například hlavního hrdinu, skopužačku, rodiče, kamarády...
- c/ F. (Forma)** – *Jakou formu bude tvoje psaní mít?* Může to být dopis, textová zpráva, příspěvek na sociální síti, žádost, e-mail apod.
- d/ T. (Téma)** – *Co chceš svému adresátovi nebo adresátům sdělit, o čem chceš informovat? K jakým činům či akcím je chceš přesvědčit nebo inspirovat? Nad čím chceš, aby se tví adresáti zamysleli?*

CO CÍTÍM?

POSTUP: Žákům pošlete následující tabulku se zadáním:

1. Z uvedeného seznamu vyberte jednu nebo více emocí (postoj, naladění), které po projekci cítíte.
2. Je možné využít i pravý sloupec, do kterého napíšete pár slovy důvod, proč jste konkrétní emoci vybral/a.

EMOCE	PROČ
Radost	
Smutek	
Naděje	
Beznaděj	
Zlost	
Chuť pomoci	
Zvědavost	
Nejistota	
Nedůvěra	
Zmatek	
Obdiv	
Vděčnost	
Dojetí	

REFLEXE POCITŮ

POSTUP: Udělejte si kopii obrázku níže a rozešlete ho žákům s následujícím zadáním:

1. Najděte panáčka, který vystihuje vaše současné pocity.
2. Napište číslo panáčka a vysvětlete důvod jeho výběru.

